

Arad.

Curierul

Ardealului

are afară de Luni și zilele după sărbătoare zilnic. — Redacția și Administrația Arada Românului No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 800 Lei, pe jumătate de an 400 Lei, pe un sfert 200 Lei, pe lună 70 Lei. Pentru America pe an 5 dolari

Fapte cari se uită repede

Arad, 16 Decembrie

Sunt printre noi oameni cari se găsesc suprema satisfacție în munci și a se jertfi pentru țării. Activitatea lor de fiecare zi nu se desfășoară decât în direcția binelui obștesc. Bunătatea lor are margini și dărnicia lor merge până la uitarea de sine.

Exemplare rare în viața popoarelor, ei trăiesc și muncesc retrasi, departe de sgomotul banchetelor și-al valvei. Dau totul, fără să aștepte nici o răsplată dela cei pentru cari muncesc.

Un astfel de om trăiește încă printre noi. Numele lui: Emanuil Ungureanu. Munca lui: muncă de sfânt. Înainte de războiu și-a dăruit întreagă averea pentru ridicarea culturală a Românilor de dincoace de munți. Și a rămas sărac, pentru că nu-i era frică de sărăcie.

Astăzi trăiește ca un pustnic la Timișoara. Nu e nici deputat, nici senator, nici ministru.

Dar, nici bătrânețea, nici sărăcia nu l-au desarmat. Emanuil Ungureanu e și astăzi a neamului său: întreg, cu tot entuziasmul, cu toată enorma lui tragere de inimă și sete de mai bine. „Casele Naționale” din Vechiul-regat i-au atras luarea aminte Emanuil Ungureanu vrea să vadă frumoasele sate românești din Banat împodobite cu „Case naționale”, după modelul celor din România veche, și muncește, cu râvnă, în această direcție.

În larma zadarnică a zilelor noastre, Emanuil Ungureanu e o pildă înălțătoare...

Dacă alții l-au uitat, el nu și-a uitat niciodată datoria. Și muncește pentru cei mulți, el care ar fi putut să trăiască o viață de belșug și imbuibări.

INSEMNAȚII DE-O ZI

„Din cetatea sfântă”

Arad, 16 Decembrie

Săptămânile trecute a apărut la Beiuș o frumoasă carte care poartă titlul de mai sus.

Această carte e scrisă cu sânge și lacrimi de o femeie de talent, de-o româncă admirabilă: Viora din Bihor (Viora Ignat Dr. Ciordaș) văduva nemângăiată a bunului român, care a fost avocatul dr. Ciordaș, asasinat mișeleș și de trupele maghiare în 1918.

Cartea a apărut cu câteva săptămâni înainte de sosirea în țara noastră a romancierului ungur Moricz Zsigmond și ne-a adus din nou aminte de măcelurile organizate, în 1918, de către ofițerimea maghiară în ținuturile locuite de români.

Majoritatea bucăților publicate în această culegere sunt inspirate de frumusețile și de suferințele Bihorului nostru. Din tot cuprinsul lor se degajează o înălțătoră și adâncă dragoste de neam, un suflet de largă umanitate.

No să întâlniți în aceste calde pagini, scrâșniri de ură bestială cum publicau scriitorii mari ai Ungariei de ieri, în furorilor lor patriotice.

Nu! Neamul nostru, oricât a fost el de hilit și de împilat, nu-l capabil să urească, cu ura tenace și sanguinară a altor neamuri.

La fel e Viora din Bihor, fiică autentică a nației noastre. Ea își cântă cu pasiune Bihorul drag, leagăn de suferinți românești, de jertfe fără număr.

Citiți-i cartea pentru că vă știți și mai bine libertatea de astăzi și să știți să vă apărați și mai dărz această libertate, oricine ar amenința-o vreodată.

Reprezentarea Romaniei în streinătate

— Reînființarea unor legații —

Subcomisiunea bugetară a Ministerului de Externe, luând în cercetare bugetul pe anul 1927, a pus în discuție, prin deputatul M. Jormescu, chestiunea atât de actuală a felului de a ne înfățișa în streinătate.

S'a accentuat, cu această ocazie, campania plină de calomnii și intrigi ce o duc dușmanii noștri cu scopul de a ne ponegri în Apus. — S'a constatat din nou, nu numai că suntem lipsiți de serviciu de presă în marile centre din Apus, dar că nici chiar legațiile, și măcar în chestiuni vitale nu găsim prilejul nimerit de a desmînți svonurile lansate de către adversarii noștri.

Ca o nepăsare a acestor neajunsuri, cari știrbesc prestigiul țării în afară, s'a hotărât de către subcomisia aministrată, ca peste prevederile de până aci să se aloce încă un fond de 17 milioane lei, din care fond să se întretie un serviciu de presă — bine organizat, care să urmărească pas cu pas activitatea centrelor de unde pornesc calomniile împotriva noastră.

Aceiași subcomisiune a găsit necesar reînființarea legațiilor din Tokio, Madrid și Helsingfors. Se știe, că aceste legații au fost desființate de către fostul guvern liberal pentru motive de economie bugetară, rău înțeleasă.

Ori, lipsa unor astfel de posturi reprezentative ale unui stat ca România nu se poate admite, atunci când alte state cu mult mai mici ca al nostru, își au legațiile lor nu numai acolo, dar chiar și în țări mai puțin însemnate.

Ce urmări poate avea lipsa unor servicii de propagandă bineorganizate s'a dovedit acum în urmă, când de pe urma boalei Regelui, s'reînăntărea a fost alarmată de știri fantesiste, pentru verificarea cărora desigur în lipsa unor informațiuni la legațiile noastre, marile

ziare din Apus s'au văzut nevoite să trimită corespondenți anumiți pentru a se documenta la fața locului.

În urma hotărârilor luate de subcomisiunea bugetară a Ministerului de Externe, ne credem îndrituiți a aștepta o reorganizare a reprezentării noastre în străinătate, reorganizare depe urma căreia țara nu va avea decât să câștige în prestigiu.

Dela Palatul Regal

M. Sa Regele a primit ieri în audiență pe dl general Averescu, președintele Consiliului de Miniștri. Suveranul a lucrat cu dl general Averescu.

Starea sănătății M. Sale restabilindu-se complet, Suveranul își va relua activitatea.

Plecarea Reginei Jugoslaviei.

BUCUREȘTI. — Aseară la ora 8 și jumătate Regina Mărioara a Jugoslaviei a părăsit Bucureștiul călătorind la Belgrad. La plecare în gara de nord a fost salutată de M. S. Regina, de exsuveranii Greciei, A. L. R. Principesa Ileana, Principele Nicolae, Generalul Averescu, membrii guvernului, ministrul Jugoslaviei și membrii legațiunii jugoslave. Trenul regal a fost condus până la granița de către dl Pretorian dir. gen. CFR.

AMURG

De Stefan Zeromski

La poala pădurii, ce păta cu trunchiurile-i negre verzele putred al înălțimilor, răsărea un mănunchiu de brazi singuratici. În mijlocul lor, cobora soarele încet scaldându-se într-o scânteiere rară de plutea nemșcată, ca un strat de pulbere străvezie, pe zarea depărtată. Reflexele schimbau în aur și purpur tivul norilor, pătrundeau în culele grămezilor cenușii, licăreau pe ape.

În brazdele miriștilor răsturnate, pe locurile mlăștinoase proaspăt desfundate, ochiuri de apă amintind revărsarea din urmă schimbau colorii săngerii, asemeni unor bucăți de sticlă înroșite în foc. Peste bulgării cenușii și sfânași cădea o umbră violetă ce întrieta ochii; dunele nisipoase îngălbeneau ierburile dealungul șanțurilor, iar tufișurile mărginașe, împrumutau nuanțe trecătoare și neobișnuite.

Pe valea adâncă, prinsă la răsărit, miazănoapte și miazăzi de potcoava

dealurilor acoperite de tufe rare de pădure, curgea un isvor ce se domolea în serpuiri și bălți. În jurul apelor, răsărea din blana turbei fușoie de trezite, papură mlădioasă și smocuri de salcie pitică. Apele roșii licăreau nemșcate sub frunzele mari de nuțăr, sub linața cu reflexe palide.

Stoluri de găște se apropiară în sbor, se rotiră de câteva ori cu gâturile întinse, rupând tăcerea cu sunetul ritmic al aripilor, scriseră în văzduh elipse tot mai strâmte, apoi căzură între sălci, plesnind sgomotos apa cu piepturile. Tăcu sborul sonor al rațelor, chemurea răgușită a lișiței, înceză șuierul glumeț al sitarilor și încet, încet dispărură și pescurișii albaștrui sburând mereu în jurul săbiilor de papură. Pe suprafața bălților rămaseră numai fânțarii neobosiți, hoinărind de colo până colo cu picioarele lor uriașe, subțiri ca firul de păr; pe câmp, două ființe ce munceau.

Acele locuri mocirloase erau ale castelului. Stăpânul de pe vremuri obișnuia să vâneze cu ogaril lui sitari și găște, până ce vându toate pădurile, arendă câmpiile ca să fie desfundate și, pomenindu-se deodată fără avere, se retrase la Varsovia, vindea acum bălături într-o cocioarbă.

Stăpânul cel nou, om șiret, umbla pe câmp cu un băț subțire și-l lungea mereu în pământ.

Scormonia cu mâinile în mocirlă, săpa găuri, măsura, socotea, până ce scorni ceva ciudat. Însărcinată pe pasnic să tocmească zilnic țărani pentru scoaterea turbii, porunci să care nămolul în roabe, să-l adune în alt loc să sape ca să facă iaz, apoi să înalte un dig, să sape mai adânc fundul altui iaz, până se făcură mai multe; atunci puse să sape canale să adune apă în ele, să facă stavili și astfel începu creșterea peștilor.

Pentru scoaterea turbiei se învoise de o vreme Walek Gibala, zilar fără pământ, ce stăea chirie în satul vecin. Gibala luase banii la cai pe vremea stăpânului cel vechi, dar cu cel nou

nu i se potrivise. Stăpânul și administratorul nou începură să scadă lefurile și plățile, apoi căutară să stârpească pretutindei furtașagul. Pe vremea vechiului stăpân, orice fecior la grajd lua câte doi litri de ovăz pentru perechea sa de cai, iar seara îl ducea la hanul Berlin, ca să-și cumpere pe el tutun, hrană și o ciucează de rachiu. Noul administrator, abia sosit, luă seama la aceasta și, fiindcă vinovatul fusese tocmai Gibala, îi trase două palme și-i dete drumul.

Atunci Walek se duse cu nevasta în sat, stând cu chirie, dar nu isbuti să și afie un rost: administratorul îi dăduse un certificat ce nu-l îngăduia să ceară nimănui să-l ia în serviciu. Pe vremea secerișului câștigau și ei ceva, ajutând ici și colo pe săteni, dar iarna și primăvara, mureau de foame. Țăranul, înalt și vânjos, osos, cu mușchi de oțel, se sbârcea ca o așchie, se întuneca, se cocoșa, se istovea. Muierea mânca la o vecină, aduna ciuperca, smeură, fragi ca să ducă la castel sau la ovrei, și astfel câștiga o bucățică de pâine, iar în vremea

Dela delegația permanentă județeană

— Disolvarea consiliului comunal din Pâncota —

Delegația permanentă a Consiliului județean, în adunarea de ieri 16 Dec., luând în discuție chestia ilegalităților comise de către consiliul comunal din Pâncota a hotărât dizolvarea acestui consiliu, urmând a se institui o comisie interimară. După cum se știe, consiliul comunal din Pâncota era format în mare majoritate din minoritari.

Deschideri de credite

Trecându-se apoi la deschideri de credite, s'a aprobat un credit de 20000 lei pentru comuna Nădlac, pentru a putea fi acționară principală la Roc. C. F. electrică din localitate.

În aceeași ordine de idei s'a mai aprobat un credit de 95000 lei, necesari unei noi case comunale, care nu se va ridica prin bună învoială, ci pe cale de licitație publică, admitându-se însă urgență.

Cereri

S'a luat apoi în discuție cererea comunei Buceava de a se desparti de comuna Mădrigești, care în urma noii reforme administrative s'a contopit cu această comună sub simpla denumire de Mădrigești. Această cerere — în conformitate cu legea administrativă — a fost dată spre rezolvire Dlui Maciu din Prefectura județului.

Comunele Bârșa, Voivodeni și Aldești, cerind să treacă dela plasa Ineu la plasa Șebîș, delegația permanentă și-a declinat competența. Dl Vasile

Boneu, prefectul județului, în calitate de organ consultativ și-a dat opinia contra acestei cereri, de oare ce plasa Ineu pe lângă că are numai 16 comune, față de plasa Șebîș, care are 39 comune, și în ce privește distanța de reședința acestor două plase este cam aceeași. — Rep. —

Pentru coloniștii din Cadrilater

Ministerul de agricultură dorind să soluționeze cât mai urgent chestia coloniștilor din Cadrilater dându-le din bună vreme pământul necesar, a dat instrucțiuni președinților comisiilor județene și de ocol de expropriere ca, în măsura posibilității — se dispue ca la ordinea de judecată a proceselor de expropriere — să fie pusă pe rol mai întâi cauzele mai importante, adică să se judece mai întâi proprietățile mari și mijlocii rămânând la urmă proprietățile sub 5 ha

Astfel ministerul va putea ști din vreme pe ce suprafețe poate conta să dea coloniștilor.

O nouă organizare a propagandei și serviciilor de presă

— Serviciile de presă ale diferitelor departamente se vor atașa prezidenției Consiliului de miniștri. — Se va înființa un subsecretariat la prezidenția Consiliului —

D. general Averescu, președintele consiliului a hotărât ca începând dela 1 Ianuarie, toate serviciile de presă dela toate ministerele să fie atașate președinției consiliului.

În acest scop vor fi aduse și serviciile de presă dela ministerul de interne și externe, care se știe că sunt mai bine organizate.

Se va înființa o direcție specială pentru propagandă, căreia șeful guvernului intenționează a-i da o mare extensiune, potrivit celor mai nou sisteme de organizare

Mai mult, se afirmă că pe lângă președinția consiliului se va

înființa un subsecretariat de Stat care va avea însărcinarea specială să se ocupe de presă și de propagandă

Să nădăjduim că cu acest prilej se va lua în serioasă considerare problema propagandei în toată amplitudinea ei. Sistemul actual al oamenilor nepregătiți și a interenților disparte, locale și ocazionale va trebui părăsit și înlocuit cu un plan precis și unitar, a cărui execuție să nu poată fi întreruptă de evenimentele extraordinare, cari au deconcertat și au năucit întotdeauna serviciile noastre de propagandă

trăeratului seșil nu sta jos decât la ceasul prânzului. Când paznicul dădu șfuară în sat cu săpatul, ochii le străluciră la amândoi. Administratorul făgăduia treizeci de copeici pentru doi metri patași de turbă scoasă.

Walek cheamă muierea într'ajutor. Ea umplea roabele, el transporta nămolul pe podul de scânduri așezat de acurmezisul bălții. Le ardeau mâinile de pofta muncii. Aveau două roabe largi și adânci, până ce Walek se întorcea cu cea goală, cealaltă era gata încărcată; își puneau frânghia pe umeri și împingea roaba saltând. Roata de fier scârția îngrozitor; nămolul negru și lipicios, plin de rădăcini curgea pe delături și i cădea pe picioarele goale, lăsând pe cămașe ca o dâră neagră de sudoare; coatele se indoiau, picioarele amorțeau de atâta umblet prin nămol, dar patru metri scoși într'o zi înseamnă un ban de argint în pungă.

Nădăjduiau să pună de o parte treizeci de ruble până la sfârșitul toamnei, să plătească astfel chiria, să cumpere câteva verze, un sac de cartofi, un cojoc, cisme, șorturi pentru amân-

doi, până pentru cămăși, și să tragă pe dracul de coadă până la primăvară, că pe urmă aveau să vină muncile câmpului, țesutul și celelalte munci cu ziua.

Dar administratorului i se pără deodată că treizeci de copeici era prea mult. Observase ce puțini erau oamenii ce veneau să scormonească nămolul de dimineață până seara și își zise că pe semne mureau de foame păcătoșii ce n'ăveau la asemenea treabă fără să crănească; de aceea douăzeci de copeici i se părură de ajuns; dacă nu, nimic...

În vremea aceea nu aflai de lucru pe la săieni la castel erau oameni deajuns fiindcă aveau batoze mecanice, așa că nu puteai să faci pe mofturosul. Când află de asta, Walek se duse la cărciumă și se îmbătă turtă. A doua zi, își bătu nevasta și o luă cu el la muncă.

De atunci, zi de zi, scoase câte patru metri nămol, muncind fără răgaz din zori și până'n noapte.

(Sfârșitul va urma)

Fuziunea soc. „Frăția de cruce“ cu „Uniunea foștilor voluntari“

Arad, 16 Dec.

O veste bună pentru foștii voluntari din acest ținut!

Societatea „Frății de Cruce“ a luat hotărârea să fuzioneze cu „Uniunea foștilor voluntari“, astfel că de-acum înainte toți acei români cari, de bună voe, au luat parte la luptele pentru desrobirea Ardealului, vor face parte din „Uniunea foștilor voluntari români“.

Foștii legionari din găzile naționale vor fi primiți în „Uniunea Foștilor Voluntari“ ținând seamă de faptul că lupta amândouor organizațiilor a avut nota voluntară pusă în serviciul aceluiași ideal comun: unirea tuturor Românilor, fuzionând astfel secția foștilor legionari din găzile naționale „Frăția de Cruce“ cu „Uniunea Foștilor Voluntari“ și urmând ca aceasta să fie disolvată, iar reprezentarea găzilor naționale să treacă exclusiv în atribuțiile noii organizațiuni.

Din partea „Frăției de Cruce“ au fost delegați cu înfăptuirea fuziunii dâni

Colonel Alexandru Vlad și Căpitan Emil Șiancu.

„Frăția de Cruce“ pentru a cunoaște directivele și efectele acțiunii de până acum anexează apelul de organizare, hotărârea Ministerului de agricultură pentru recunoașterea drepturilor foștilor gardiști în cadrul reformei agrare și adresa Ministerului de Războiu și a Marelui Stat Major în chestia organizațiilor legionilor de tir, chestiuni cari vor constitui și obiectul preocupărilor noii organizații ca și monumentele eroilor și martirilor din 1918—19 și Muzeul istoric început de „Frăția de Cruce“ ale cărui obiecte delegații acesteia le vor preda președintelui „Uniunii Foștilor Voluntari“ după hotărârea formală de fuziune.

* * *

Salutăm cu toată bucurie această fuziune și o dorim urmată de o activitate cât mai rodnică, în interesul acelor cari au contribuit la unirea provinciilor subjugate cu patria mamă.

Dincolo de contrabande

— Simptome îngrijorătoare —

Dacă situația noastră de regiune de frontieră, nu pare să fie un stimulent destul de puternic, pentru a întemeia aci un cordon cultural de rezistență, e în schimb un teren propriu pentru dezvoltarea unei infrațiuni pe care nu avusesem ocazia a o cunoaște până aci.

E vorba de afacerile de contrabandă pe cari le practică atâția în scopul ca prin eludarea punctelor de vămuire, să tragă un profit ilegal.

Anii din urmă ne-au dat un șir întreg de asemenea afaceri, cari nu au fost lipsite niciodată de sancțiunile riguroase ale legii.

Totuși cum condițiile favorizează mult pe contrabandiști, iar câștigul e considerabil, tentațiile sunt mai intense ca teama de pedeapsă.

Noua afacere de contrabandă, descoperită la punctul vamal dela Tornea însă întrece prin gravitatea sa pe cele din trecut prin faptul că este vorba de o întreagă asociație deasemenea delincvenți organizați în toată regula,

și — ce e mai grav din lista celor implicați nu lipsesc anumite elemente cari prin pozițiile ce ocupă în zona frontierei, erau tocmai chemate a supraveghea și a împiedeca trecerea frauduloasă a mărfurilor.

Nu insistăm asupra numelor: suntem în măsură să știm că cercetările urmează înainte, și magistratura, își va face datoria ca și în trecut.

Reținem însă pentru interesul general ce-l prezintă, complicitatea unor funcționari. Nu e suficient numai să știm că ei vor fi pedepsiți. Ridicăm un cuvânt însă pentru întregul aparat de pază al frontierelor: Pentru a fi scutiți pe viitor de tentațiile la cari nu ar avea puterea să reziste, se impune ca autoritatea centrală să examineze îndeaproape situația materială a acestor funcționari. S'ar constata în acest caz că oamenii cari prin munca lor, procuă veniturile celui mai important capital bugetar, sunt retribuiți insuficient. Ceace dacă nu scuză explică rătăcirile unora dintre ei.

Expoziția internațională de muzică dela Geneva

— Sunt reprezentate 14 state —

BERNA. (Rador). — Expoziția internațională de muzică, care va avea loc la Geneva, în cursul lunii Mai 1927, va cuprinde și o secție retrospectivă, istorică, din cele mai remarcabile. În acest scop muzeele din Europa și colecțiile importante particulare, vor participa la această expoziție, expunând instrumentele cele mai rare.

Somitățile lumii muzicale moderne, fac parte din comitetul de onoare.

Din partea Franței sunt d-nii: Vincent d'Indy, Maurice Ravel și Romain Roland; din partea Germaniei d-nii:

Richard Strauss și Hans Pfitzner; din partea Angliei: lordul Bertiens și Edward Dent; din partea Poloniei: Ignace Paderewski; din partea Belgiei: Joseph Jongen; din partea Italiei: Ottorino Respighi; din partea Austriei: Arnold Schoenberg; Igor Strawinski pentru Rusia. Ernest Schelling reprezintă Statele-Unite. Viteslav Novak din partea Cehoslovaciei. Wil. Mengleberg din partea Olandei, Jean Sibelius din partea Finlandei, Manuel de Falla din partea Spaniei. Din partea Elveției sunt d-nii: Volkmar Andreae, Jean Bartholoni, Fritz Brun, Hustave, Doret.

Opera

— „Rigoletto“ operă în 4 acte de Verdi, cu concursul d-nei Natalia Zăvoianu —

Dl Desideriu Rona, în urma succesului reprezentațiilor Operei Române dela Cluj, cari au avut loc în vara acestui an, aci în Arad, a încercat o înjghebare artistică de acelaș gen. Nimeni nu-i contesă buna intenție a dlui Rona, dar elementele artistice, angajate de către dsa, pentru reprezentarea celei mai cantabile dintre toate operele lui Verdi, „Rigoletto“ — cu excepția dnei N. Zăvoianu și a dsale — au dovedit absolută neprice-

pere în arta muzicei. Dna N. Zăvoianu este înzestrată cu o rară voce de coloratură executând cu o desăvârșită artă arile în note de sus. Solutul Gidei din actul al II-a, aplaudat cu toată căldura de către spectatori, i-a dat prilej cănăreței să-l repete. Dsa a fost în general Gilda, așa cum putem înăini la cele mai pretențioase opere din lume.

Dl Rona, în rolul lui Rigoletto, a dovedit un minunat joc de scenă, cu o voce destul de pasabilă. Restul ansamblului, în special Ducele de Mantua, sub orce fel de critică. Corul slab și înscenarea, fără nici o pricepere artistică. Orchestra, dirigeată cu multă pricepere.

Corpurile legiuitoare

Sedința de noapte.

Președintele Di Toni și-a continuat discursul ocupându-se de problemele culturii românilor și declară că oportunitățile trebuie ținute deschise pentru toți cei doritori de a se cultiva și de a avea naționalitate.

Discursul este adevărată concepție umană. Pașă de mizeria morală și materială a studenției cere o politică educativă. Accentuiază necesitatea unei culturi românești și cere libertate pentru presă.

Președintele Di Spănișteanu, (din majoritate) după părerea căruia țărâniea are două concepții în lumina se poate judeca. Una — cea activă și reală e a ceea ce mărturisesc partidul poporului, iar cealaltă partidului național-țărănesc. Di Elemer, în numele populației și exprimă dorința unei grabnice soluții a M. S. Regelui. Face apoi o referință istorică asupra imigrației și a evoluției acesteia. Analiză programul Ligei Apărării Naționale creștine de sub conducerea dlui Cuza, găsimu-l lipsit de valoare practică și irealizabil. Demonstrează că populația nu este antisemită și mișcarea menține numai prin sforțările agitatori.

Cudalbu, ministrul justiției vorbind despre modificările legii chiriilor, în că prin aceste modificări se va normaliza. Notează însă că publicat nu rămâne definitiv și că se suferă modificări după necesitate.

Di Toni, — zice dl Cudalbu, — după ce a ascultat ambele părți interesate constată că ajungerea scopului de a avea două modalități și anume: ca salariile funcționarilor de stat să se ridice conform chelui de gra-

dație a legii chiriilor; și a doua: de a curăți comunele, orașele și în deosebi Bucureștii de elementele indezirabile care îngreunează traiul indigenilor. Atât timp cât aceste două lucruri nu se vor putea realiza, voiu fi constrâns a reduce taxele de închiriere și a prelunge termenii contractelor. După cum se vede e vorba de ameliorarea termenilor stricte din textul proiectului de lege, aceasta însă e urmarea naturală nu a hotărârii unei persoane, ci a stării materiale din această țară.

Textul definitiv al noului proiect de lege îl voiu face observând toate aceste necesități și astfel îl voiu supune Consiliului de miniștri.

Deputatul Simuleanu cere votarea legii de disecție a cadavrelor, care obligă toate confesiunile a pune la dispoziția facultăților de medicină cadavrelor necesare.

Deputatul A. C. Cuza atacă violent pe cei ce n'au luat parte la încoronare și își exprimă loialitatea față de familia regală, aducând elogiile președintelui de Consiliu. Critică Liga Naționalilor, afirmând că aceasta nu apasă țara, ci ne trimite mereu controlori.

I. Mitileneu, ministru afacerilor străine, răspunde: Aceste nu corespund adevărului. Pe Erik Colban, noi l'am invitat și mi-a comunicat din Geneva că a rămas complet satisfăcut de felul cum sunt tratați minoritarii în România.

Gen. Averescu, afirmă: Nu avem de tănuț nimic. Noi respectăm minoritățile și în fine ca acest lucru să fie cunoscut și peste granițe.

A. C. Cuza în continuare aprobă acordul italo-român, apoi se ocupă de vizita Dsale la Budapesta unde a luat contact cu reprezentanții a 18 state creștine spre a grăbi soluționarea problemei evrești.

O consfătuire a consilierilor agricoli din Ardeal la ministerul agriculturii.

BUCUREȘTI. — Azi a avut loc la ministerul agriculturii o consfătuire la care au luat parte toți consilierii agricoli din Ardeal cu privire la achitarea prețului pământurilor expropriate în interes agricol.

Obligativitatea vânzării ziarelor

Odată cu legea presei se va depune un proiect de legiferare a obligativității vânzării ziarelor.

Se va crea un inspectorat al vânzării pe lângă poliție, care va reglementa vânzarea.

Vanzătorii ambulanti și chioșcari la anumită oră vor trebui să aibă spre vânzare toate cotidienele din capitală.

Vanzătorul care va fi găsit fără unul din cotidiene (în orele de dimineață ziarele de dimineață și după prânz, ziarele de seară începând dela 3 jum.) va fi oprit să vândă.

În felul acesta se va opri trustarea ziarelor în paguba gazetelor noi. Se vor prevedea sancțiuni și pentru chioșcarii care refuză primirea, vânzarea și afișarea unor ziare în favoarea celorlalte.

Această măsură este bună și va amenda o situație îngrijitoare care amenință piața cu un adevărat monopol al vânzării...

Lupta împotriva sectelor religioase.

Ministerul cultelor și artelor, intenționând să înceapă o vie propagandă contra sectelor religioase de la noi, a cerut tuturor eparhiilor, să înainteze ministerului, un tablou de comunele urbane și rurale, unde aceste secte își desfășoară activitatea lor eretică.

x Știre medicală. Dr. Róna medic specialist în boli de nas, gât, urechi, s'a mutat în str. Moise Nicoară Nr. 17 (lângă baia Sima). (360)

x Dr Capdebo Gheorghe și-a mutat saloanele de consultare în str. Crișan 14. (372)

Sentința într'un proces studențesc la Timișoara

În ziua de 14 Decembrie judecându-se la Timișoara procesul celor 12 evrei, cari au fost atacat pe studenții Beșliu și Nicolau din Timișoara, Curtea a adus următoarea sentință:

Vinovații Gross Weis Solomon, Maur Jan, Oestereicher Jacob, Noftah Iuhny, Oestereicher Rudolf, Weinberger Bella și Gottlieb Emeric, au fost condamnați la câte cinci luni și 25 zile închisoare corecțională, iar Gottlieb Ernest și Neumann Avram, la câte 6 luni recheziune. Toți acuzații au mai primit și pedeapsa bănească, de a achita câte 100000 lei pentru despăgubiri civile și câte alte 100000 lei, drept cheltuieli de judecată. Dintre cei acuzați singur Seiter Iosef a fost achitat.

O nouă ordonanță ministerială referitor la viza pașapoartelor

Suntem informați că, în conformitate cu noua ordonanță a Ministerului de Interne, viza pașapoartelor se va face după cum urmează:

Pagina 32 a pașaportului va trebui să fie prevăzută cu o viză aplicată de către poliția care emite pașaportul („viza de plecare”) Viza aceasta este obligatorie pentru orice fel de pașaport: particular, sau diplomatic. Poliția de frontieră a primit instrucțiuni ca toate acele persoane cari nu posedă această viză să fie oprite la trecere.

Pentru funcționarii statului și militari, viza se aplică numai de către Ministerul de Externe (Direcțiunea protocolului) și numai personal.

Această viză este valabilă pentru o singură eșire din țară și ea va fi anulată de o contraviză aplicată — la eșirea din țară — de către organul polițienesc de frontieră.

Ordonanța de față va intra în vigoare dela 1 Ianuarie 1927.

Cei cari posedă pașapoarte a căror termen n'a expirat, sunt înștiințați, că la eșirea din țară vor fi supuși prevederilor din ordonanța de față.

INFORMAȚIUNI

De onor. abonați al ziarului nostru

Nevoiați a cunoaște că, abonamentul nostru anticipativ, la mâna delegației noastre, pentru ziarul zilnic, se va plăti ca solvite, dela data apariției (15 Decembrie a. c.) și nu numărul lunilor prevăzute în data dată dela cotor.

Administrația ziarului.

Un român premiat de Academia de științe din Paris

Academia de știință din Paris a acordat dlui Ion Pavel, asistent la Facultatea de medicină București, premiul Martin Darette.

O serbare religioasă

Comisia Ortodoxă Națională a Federației Române filiala Arad, organizată în ziua de Duminică 19 Decembrie 1926 orele 5 d. m., în Palatul Arad, Serbarea Religioasă în cadrul Doamna Sanda I. Matei va vorbi despre concepția religioasă în America. De intrare, cu prețul de: 40, 20, 10, 5, se găsesc de vânzare la Biblioteca Diecezană.

Procesul arhiduceului Frederich cu statul român

La tribunalul arbitral mixt din București se va desfășura în ziua de 20 Decembrie procesul intentat statului român de arhiducele Frederich de Habsburg care revendică fostele lui moșii din Ardeal pe care Statul român le-a luat în baza tratatului dela Trianon.

Arhiducele susține că aceste moșii aparțin statului nostru vor pleda avocatul german, fost președinte al Republicii Franceze și Vladimir Atanasovici. Titulescu va asista la desbatere.

Schimbul de arhive și documente dintre România și Cehoslovacia

Guvernul a numit următoarea comisie care să se ocupe cu schimbul arhivelor și documentelor dintre România și Cehoslovacia: Bănescu, directorul contabilității din ministerul de domenii ca președinte, I. Pop președinte de secție la Curtea de Apel din Cluj, Al. Pleancu, inspector general școlar, Mihăileanu, inspector financiar, Z. Păcleșanu, director al cultelor și artelor, Iug. Hoiescu și Bârlea, arhivar al jud. Maramureș.

Comisia a pregătit toate lucrările cu privire la actele de proprietate ale clădirilor publice, contractele dintre stat și particulari, actele personale ale funcționarilor din teritoriile de sub lichidare etc.

Comisia va pleca în Cehoslovacia unde se va întâlni la Koșica, la 20 Decembrie, cu comisia cehoslovacă.

„Puterea Intunericului”

Duminecă, 19 Decembrie, va avea loc la Teatrul Orășenesc din localitate reprezentarea piesei „Puterea Intunericului” de Leon Tolstoi, cu marea noastră artistă Ana Luca. Celebra piesă a lui Tolstoi se dă pentru întâia dată în orașul nostru Publicul iubitor de teatru va avea prilejul să aplaude Duminecă seara excelenta echipă a Teatrului Național din București.

Bilete se află la Librăria Diecezană.

x Cadourile de Crăciun fotografice pentru copii originale și naturale, precum și pentru adulți, portreturi executate cu gust artistic salonul Géza Nagy, Arad, Bul. Reg. Maria 8 (vis-a-vis cu prefectura județului) parter. (235)

ULTIMA ORĂ

O pastorală a Patriarhului.

BUCUREȘTI. — Sanctitatea Sa Miron Cristea, cu prilejul sărbătorilor, a adresat o pastorală către cler în care — între altele — îndeamnă preoțimea să vină în ajutorul săracilor.

Apropiata aplanare a diferendului Italo-Jugoslav.

LONDRA. Cercurile politice de aci socotesc că aplanarea diferendului Italo-Jugoslav pe chestia tratatului Italiei cu Albania se va rezolvi în mod pacific. În acest scop s'a emis idea unei conferințe.

Luptele religioase din Mexic.

LONDRA. — Conform unui comunicat al episcopilor din Mexic, au fost concediați din serviciu peste cincisute de învățători, cari au refuzat se recunoască noua lege a cultelor.

Intrevederea Briand-Diamandi.

PARIS. — În ziua de 15 Decembrie Briand a avut o lungă întrevedere cu ministrul nostru la Paris dl Diamandi.

Inmormântarea lui Pasici.

BELGRAD. — Azi dimineață a avut loc cu mare pompă inmormântarea lui Nicolae Pasici, fost prim ministru. Au luat parte toți membrii guvernului, reprezentanții armatei și mai multe mii de țărani.

În fața sicriului a vorbit primul ministru Uzunovici, apoi un general rus.

Tenziunea Italo-Franceză.

PARIS. — Tenziunea Franco-Italiană se agravează. Flota franceză a fost comandată de către ministerul de război în întregime în Marea Mediterană. Transporturile militare înspre granița continuă.

Cine vrea gratis

modele de stofă, pânză,
:: damast, barchet? ::

Să comunice adresa și va primi
oricine franco și gratis dela

casa VANDOR

din Arad, Str. Mețianu,
vestită în iefinătate!

Colosală economie de bani! :: Numai
mărfuri de prima calitate! oo 398

Convocare

la adunarea generală ordi-
nară a XLVI a societă-
ței anonime Căile Ferate
Unite Arad și Cenad,

care se va ține în Arad, în lo-
calul direcțiunii din reședința so-
cietății la 12 Februarie 1927,
Sâmbătă la orele 11 a. m.

Ordinea de zi:

1. Stabilirea convocării statu-
tare a adunării generale și a ca-
pacității sale de a decide, desig-
narea conducătorului procesului
verbal și a doi acționari pentru
verificarea procesului verbal.

2. Citirea raportului direcțiunii
și a comisiei cenzorilor, precum
și a bilanțului, a contului profit
și pierderi a anului de gestiune
1926, stabilirea bilanțului și hotă-
rârea asupra întrebărilor profi-
tului net, a descărcării direcțiunii
și a comisiei cenzorilor.

3. Complectarea locurilor în
direcțiune.

4. Propunerea direcțiunii rela-
tiv la rescumpărarea liniilor de
cale ferată depe teritoriul Româ-
niei în chestiunea aprobării conf.
punctului k) a §-lui 20 din stau-
tute a convenției încheiate cu
guvernul român și hotărâre a-
supra propunerii.

5. Raportul direcțiunii în che-
stiunea constituirii societății ano-
nime, ce urmează a se constitui
în Ungaria pentru liniile și pen-
tru alte obiecte de avere de cale
ferată depe teritoriul Ungariei,
conform autorizației obținute în
adunarea generală din 4 Decem-
vrie 1926, în legătură cu aceasta
hotărâre în chestiunea descrierii
din averea actuală a societății
anonime a averii predate ca aport
în decursul constituirii societății
noi anonime și a stabilirii ca
avere nouă a acțiunilor, cari vor
ocupa locul ei.

6. Propunerea direcțiunii și
deciziune conf. punctului h) a
§-lui 20 din statute în chestiunea
reducerii capitalului societar după
restituirea sa parțială și conform
punctului c) a §-lui 20 în che-
stiunea subsistenței pe viitor a so-
cietății.

7. Modificarea §§-lor 1-14,
18-21, 25, 26, 28-30, 36-38,
40-42 din statute.

Observare. Fiecare acțiune dă
drept la un vot. Acționarul își
poate exercita dreptul de vot,
sau în persoană, sau prin un alt
acționar ca reprezentant cu drept
de vot. Insa un acționar nu poate
primi mai multe decât o singură
autorizație de aceasta. Pentru
forma autorizației este necesar,
ca autorizația să fie subscrisă
sau să fie legalizată, sau că do-
cumentul de autorizare să fie
semnat de doi martori. Acțiunile
sunt a se depune cu cupoanele
lor neexpirate cu 14 zile înainte
de adunarea generală în Arad:
la cassiera generală a societății,
sau la Cassa Agricolă de Păs-
trare din Arad, în Budapesta:
la Magyar Általános Hitelbank,
în Viena: la firma Schoeller &
Comp., unde se vor elibera despre
ele recipise corespunzătoare.

Arad, la 6 Decembrie 1926.

Direcțiunea.

Bijuterii, oroloage, obiecte
de lux, mare asortiment la

FEINER M. Azad, Strada
Brătianu 3.

Pentru aur rupt în bucăți,
pietre prețioase plătesc cele
prețuri. Reparații în atelierul

GHETE pentru bărbați, dame și copii „BALLY“ și
„POPPER“ precum și renumiții șușoni și ga-
locl Treton și Wimpassing le puteți procura dela
Lévai si Szigeti vis-a-vis cu teatru
orașenesc. 401

Vinuri excelente de Podgorie! Măncari gustouse calde și reci. :: Serviciu
prompt. :: Prețuri solide la **Restaurantul**
MARKUS, Bulev. Regele Ferdinand 39. Abonamente a la carte prânz
și cină 1200 lei lunar. 373

Direcțiunea Uzinelor de Gaz

a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de calo-
rie înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin a lu-
mina, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scărda. Instalațiile
necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian:
Arad, Str. Muclu Scevoia 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Biroul uzinelor
din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în
ce privesc comenzile etc.

Aparate și accesorii pt. RADIO se pot căpăta cu prețuri
mai ieftine ca oriunde la
„ELECTRON“ întreprin-
dere de electricitate și mecanică Arad, Str. Mețianu 1. 324

ATENȚIUNE!

În Str. Moise Nicoară Nr. 2

se află decurând și din nou aranjat

magazinul de carne „LOCARNO“

unde în orice oră a zilei se poate căpăta

cărniuri de vițel, vită, porc, mezeluri de

prima calitate — pe lângă serviciu

prompt. 340

ATENȚIUNE LA FIRMĂ!

AVIZI

Avizez onoratul public, că mi-am deschis

prăvălie de florărie

Arad, Str. Băianu Nr. 17.

EDMUND SCHWEFFER.

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale

al doamnei **Cristina Săbău**

Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confecționeră; Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă,
lîngerle etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment
de modele artistice pentru brodat. :: Imprimațiuni de
modele pe pânză. 1

Nou magazin de mobile! Avizăm on. public că am deschis
în Arad, Str. Bucur Nr. 10.
magazin de mobile unde avem un stabil și mare asortiment
de mobile fabricație proprie din cele mai moderne cu prețuri con-
venabile. Persoane credibile obțin condițiuni favorabile de plată.
Rugând sprijinul on. public 351

Prima Fabrică Română de Mobile

Casa de Păstrare și Secția Seșiște, Sucevsala Arad, Strada Bucur Nr. 10.

PYRAM cremă de ghețe, pastă pentru
parchetă, lack pentru duzumea, **excelență**
negreală pt. piele etc. calitate

Reprezentant exclusiv: **Friedmann** ARAD, Str. Eminescu 30.
(Palatul Ortutay). 387

Cei cari vor să se aprovizioneze pentru iarnă cu vestimente ca: uniforme civile ori
de instituții publice, precum și cu chipul și căciuli din blană, stote pentru
(299) 000000 școale și armată să cerceze firma

GRATIS dau fiecărui cumpărător 2 m. de antredeu care
cumpără dela mine mărfuri în preț 100 Lei

Mica publicitate.

CAUȚĂ incasator-vanzător
pentru vânzarea mașinelor „SIN-
GER“ la rate Singer Bourne și
Co. Arad. 375

Haine (blouse) croșetate,
veste, Poule-uri, ciorapi, mănuși, șaluri
elegante de mătase, tricouri (indispens.)
se căpăta pe lângă prețuri convenabile la
SZÁNTÓ, Str. Eminescu 6.
Arad. 245

Potiți și înceteați
a lua masa la
Restaurantul
Central

Menu dejun — — Lei 30
Menu seara — — Lei 25
Variațiuni de mâncări pri-
mul rang. 288

Insertii se primesc

la Administrația ziarului

Primăria comunei Nădlac.

Nr. 5194—1926.

Publicațiune de licitație.

Comuna Nădlac, ține licitație
publică în ziua de 8 Ianuarie
1927, referitor la vinderea ani-
malelor de prăsilă scoși din ser-
viciu și cai comunali.

Licitația se va ține în conf.
cu dispozițiunile art. 72—80 din
legea contabilității publice.

Nădlac, la 8 Dec. 1926.

400 Primăria.

Szántó și Komlós

Prețurentul de iarnă

Costum p. bărbați dela . . . 1759 L in sus
Costum p. băieți dela . . . 1250 L in sus
Costum p. băieți cu pant,
scurți dela 1050 L in sus
Palton p. barb. negru dela . . . 2200 L in sus
Palton p. barb. cu blană . . . 2600 L in sus
Palton p. barb. ulst. și
raglan dela 1850 L in sus
Palton p. băieți ulst. și
raglan dela 1350 L in sus
Palton p. băieți dela 850 L in sus
Paltoane de piele dela . . . 4200 L in sus
Impermiabile (gumă) dela . . . 950 L in sus
Impermiabile p. dame dela 1150 L in sus
Mare asortiment de stofe din lână din
străinătate Uniforme pentru școlari după
măsură. Arad, Piața Avram Iancu în
palatul Teatrului. 207

Auchete și cununi ocazionale foarte frumoase,
rite variațiuni, asortiment **florăria JAN**
bogat cu prețuri convenabile
ARAD, Str. Eminescu 20-22. ATENȚIE! Firma JAN
numai în Str. Eminescu 20-22 există. Celelalte cu nu-
măși folosesc nume fals.

Schäffer Henrik

Arad, Bulev. Regina Maria 25.

cea mai veche întreprindere de fabricat
de articole pentru uniformă și stote etc.
bogat cu prețuri mai convenabile.

ALEXANDRU HOFFMANN
0000 Arad, Strada Eminescu Nr. 8.